Z/20/040119 / 173441

ALTVOORDE

Aantekenen

Afschrift mail

Aan de Gemeenteraad van Voorschoten
Postbus 393
2250 AJ VOORSCHOTEN

www.stichting-altvoorde.nl

's-Gravenhage, 30 januari 2020

Ref: Verzoek vermelding op nog beschikbare plaats
Inzake: Gemeentelijk Monument ***Zij die vielen***

Geachte leden van de gemeenteraad,

Evenwichtige en eerlijke erkenning van oorlogsslachtoffers is een nationaal, cultureel aspect dat onder de doelstelling van de stichting Altvoorde valt. Dit jaar brengt een versterkte bezinning op de rol van land- en dorpsgenoten in oorlog, in vroegere rijksdelen of bij acties gerelateerd aan overheden. Dit geldt ook voor de verzwegen slachtoffers van het voormalig verzet. Personen die zich verzetslieden noemden, brachten lafhartig onschuldigen om in Rotterdam, Den Haag, Voorschoten en elders. Voorschoten wordt nadrukkelijk genoemd.
Een afzonderlijk monument voor die slachtoffers zou realiseerbaar zijn met sponsors en advertenties om een bijdrage in de regio. Het komt Altvoorde echter voor dat in dit geval het eveneens, zo niet meer, een gemeentelijk belang is. Daarom verzoekt Altvoorde om twee vermeldingen toe te voegen aan het monument *Zij die vielen* naast uw raadhuis. De kosten zijn gering, omdat een onbeschreven tegel beschikbaar ligt, maar de uitwerking zal groot zijn.

Vermelding in de reeds uitgevoerde stijl wordt verzocht van

Albert F. Gramsma 1926-1945 Voorschoten
Trijntje Gramsma- Nielsen Hansen 1896-1945 Voorschoten

Over de ruimte voor twee vermeldingen daaronder zou uw Raad kunnen beslissen; dat zou een naam "Betty" of een aanduiding als "onbekende slachtoffers van het pseudo-verzet" of iets in die trant kunnen zijn. Stichting Altvoorde is vanzelfsprekend bereid tot overleg, maar uw Raad is de instantie die over de volledige informatie beschikt.

Kornalijnhorst 60 2592 HX Den Haag 070-74396051 www.altvoorde.nu

ALTVOORDE

In bronnen wordt de Gemeente Voorschoten met diverse ambtenaren uitvoerig geroemd voor hun medewerking door dat voormalig pseudo-verzet. In deze precaire situatie zou uw Raad als hoofd van de gemeente kunnen bepalen wat op de tegel verder vermeld wordt en hoe de bekendmaking geschiedt.

Bij deze volgen wellicht overbodig de persoonlijke gegevens van
Douwe Gramsma * 13.3.1898 Sliedrecht + 28.7.1955 gehuwd 12.12.1923 met **Albertje Trijntje Gramsma- Nielsen Hansen**,* 6.11.1896 Assen + 13.2.1945 Voorschoten, en hun zoon **Albert F. Gramsma** *30.1.1926 Den Haag + 29.1.1945 Voorschoten.

Voor de volledigheid volgt hier een omschrijving van de redenen.

Douwe Gramsma (arbeider in Voorburg) gaf zich in 1933 met enkele (ook Joodse) kameraden op als lid van de NSB. Toen de strijd om Stalingrad al verloren was, werd hij ingelijfd bij de Wehrmacht op 6 januari 1942 om naar het Oostfront te worden uitgezonden. Op 3 februari 1942 viel Stalingrad, zodat hij als chauffeur in Polen de terugtocht en de achtervolging door het Sovjetleger meegemaakt heeft. In december 1945 kwam hij terug in Voorburg en vernam dat vrouw en zoon vermist waren.
Zoon Albert Frantz Gramsma werd na 30 januari 1944 verplicht dienst te nemen bij de Wehrmacht. In juli, na de invasie in Normandië, meldde hij zich aan voor de Kriegsmarine om niet naar het Oostfront uitgezonden te worden. Hij zou in september/ oktober 1944 opgekomen zijn en is in december/begin januari daarna gedeserteerd. Hij vroeg en kreeg een onderduikadres in Voorschoten. Na een of twee weken is hij door drie leden van het pseudo-verzet in Voorschoten meegenomen naar een stille plaats in Zoeterwoude(?). Terwijl hij tussen twee mannen wandelde, is hij door de aanjager van de troep van achter door het hoofd geschoten. Het gebeurde vandaag 75 jaar geleden, op de dag vóór zijn verjaardag.
Zijn moeder Trijntje Gramsma- Nielsen Hansen had voor hem een onderduikadres gevonden via een familie waar zij dienstbode was geweest. Zij kwam bij de aanjager van het pseudo-verzet vragen naar haar zoon. Toen zij voor de derde keer in Voorschoten kwam informeren, zei hij haar, dat zij door hem en twee mannen naar haar zoon zou worden gebracht. Die drie brachten haar naar een woning in Stompwijk, waar twee haar in bedwang hielden en de aanjager haar wurgde. Zij werd op het erf begraven.

De term pseudo-verzet wordt gebruikt, omdat de troep van de aanjager onbekend was bij het erkende verzet te Voorschoten. De troep heeft zoals u bekend is, in enkele weken meer moorden gepleegd. Als plaats is hierboven het vertrekpunt Voorschoten genoemd om niet het oogmerk van de troep te volgen dat bij eventuele represailles buurtgemeenten zouden worden getroffen.

ALTVOORDE

Door vermelding op het monument *Zij die vielen* toont de Gemeenteraad van Voorschoten begrip en deelneming met alle onschuldige oorlogsslachtoffers zonder vooroordeel of partijdigheid. De Raad zou zijn gevoelens op de tegel onder de Gramsma's kunnen uiten.

Wij menen dat ons verzoek uw instemming zal hebben en zien uw beslissing tegemoet. Maar als wij op 12 maart 2020 nog geen beslissing ontvangen hebben, moeten wij gelet op eerdere ervaringen tot onze spijt aannemen dat het verzoek geweigerd is.

Hoogachtend,

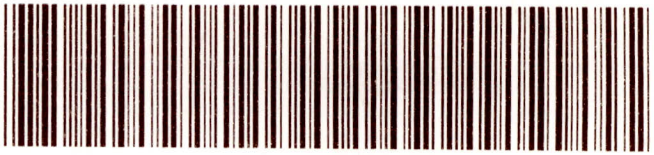
Stichting Altvoorde

w.g. Dr. B. B. Jagt

Kornalijnhorst 60 2592 HX Den Haag 070-74396051 www.altvoorde.nu

ALTVOORDE

R **AANGETEKENDE BRIEF NL** D
NL Frankering betaald €8.8 PostNL
34 gr. 161118 30-01-2020 10:53
NL

3SRPKS199289252 2250AJ 393

Aantekenen

Aan de Gemeenteraad
van Voorschoten

Postbus 393

2250 AJ VOORSCHOTEN

Kornalijnhorst 60
2592 HX Den Haag